

Ce trebuie să știe
creștinul de azi despre

Noul Testament în Greacă

Ce trebuie să știe
creștinul de azi despre

NOUL TESTAMENT ÎN GREACĂ

Trinitarian Bible Society

William Tyndale House, 29 Deer Park Road

London SW19 3NN, England

Tradusă și distribuită în România de:

Str. Făcliei, nr. 36D, Oradea, 410181, Bihor

Comenzi online: www.faclia.ro

Comenzi prin e-mail: comenzi@faclia.ro

Comenzi telefonice: 0359 410906; 0259 419318; 0722 609746

Romanian - What today's Christian needs to know
about the Greek New Testament

Product Code: RONA104

ISBN 978 1 86228 469 2

© Trinitarian Bible Society, English 1998; Romanian 2017

William Tyndale House, 29 Deer Park Road, London SW19 3NN, England

Registered Charity Number: 233082 (England) SC038379

Copyright is held by the Incorporated Trinitarian Bible Society Trust
on behalf of the Trinitarian Bible Society

Ce trebuie să știe creștinul de azi despre

NOUL TESTAMENT ÎN GREACĂ

În anii recenți a existat multă confuzie în privința traducerilor și edițiilor moderne ale Noului Testament în greacă. Unii oameni emit pretenții referitoare la Noul Testament în greacă fără să dețină informații și date care să le susțină respectivele convingeri. Mulți afirmă că traducerile lor sunt exacte întrucât ele se bazează pe cele mai bune texte grecești disponibile. Unii pretind că traducerile lor sunt superioare Versiunii Autorizate deoarece Versiunea Autorizată și Textus Receptus care stă la baza ei adaugă textului variante și lecțiuni suplimentare. Alții, însă, pretind că textul Noului Testament nu este important întrucât traducerea preferată de ei este superioară oricărui text grecesc. În schimb, alții afirmă că textul grecesc nu este important deoarece majoritatea oamenilor nu pot citi limba greacă a perioadei Noului Testament. Însă, textul grecesc pe care se bazează o traducere va influența

deopotrivă lecturarea devoțională a Scripturii de către un creștin și proclamarea Cuvântului lui Dumnezeu în a aduce mărturie despre harul mântuitor al lui Isus Cristos. Este necesar ca fiecare creștin de astăzi să înțeleagă importanța textului grecesc tradițional pentru viața lui de credință.

Textul tradițional

Întâi de toate, este necesar să se înțeleagă care este sensul sintagmei „Text Tradițional”. În timpul primului secol, ulterior învierii lui Isus, Dumnezeu i-a îmboldit pe oameni să scrie Cuvântul Lui (2 Petru 1:21). Rezultatul a fost un grup de epistole și cărți, scrise în greaca *koine* (numite „autografele originale”). Aceste epistole și cărți au fost copiate și recopiate pe parcursul secolelor și distribuite în toată lumea. Aceste copii cuprind manuscrisele Noului Testament. Peste 5.000 dintre aceste manuscrise

grecești au supraviețuit până azi. Numărul însemnat al acestor manuscrise grecești sprijină ceea ce se numește „tradiția bizantină textuală”, „bizantină” deoarece provenea de pe tot cuprinsul lumii grecești de la vremea aceea. Aceste manuscrise bizantine alcătuiesc ceea ce se numește „textul tradițional al Noului Testament”. Cea mai bună reprezentare tipărită a acestui tip de text bizantin este *Textus Receptus* (sau *Textul Primit*). Pe lângă manuscrise, dispunem de asemenea de numeroase lucrări în care mulți Părinți ai Bisericii au citat din manuscrise. Lucrarea lui John Burgon a stabilit că textul de bază folosit de mulți Părinți ai Bisericii este același cu textul cunoscut în prezent drept „Textul Bizantin”.

Textus Receptus a fost alcătuit din mai multe manuscrise bizantine de către mulți editori încă din prima parte a anilor 1500. Sunt ediții care provin de la editori textuali precum Erasmus, Stephens, Beza, elzevirii, Mill și Scrivener. Aceste ediții diferă sensibil între ele, dar tot sunt considerate ca fiind același text de bază. Anumite ediții erau populare în diferite țări și au asigurat fundamentul pentru traduceri ale Noului Testament. *Textus Receptus* (așa cum a devenit cunoscut mai târziu) a fost textul fo-

losit de către Tyndale și, pe rând, de către traducătorii *Versiunii Autorizate* în engleză din 1611 (King James) și ai altor traduceri din epoca Reformei.

Textul critic

Însă, în timpul secolelor al 19-lea și al 20-lea, o altă formă a Noului Testament în greacă a ajuns în prim-plan și este utilizată pentru majoritatea traducerilor moderne ale Noului Testament. Acest „Text Critic”, așa cum este numit, diferă considerabil de *Textul Tradițional* prin faptul că omite multe cuvinte, versete și pasaje care se găsesc în *Textul Primit* și în traduceri bazate pe acesta.

Versiunile moderne se bazează în principal pe un Nou Testament grecesc care a fost derivat dintr-un număr restrâns de manuscrise grecești din secolul al 4-lea înoace. Două dintre aceste manuscrise, pe care mulți erudiți moderni le consideră superioare *Textului Bizantin*, sunt manuscrisul de la Sinai și manuscrisul de la Vatican (c. sec. al 4-lea). Acestea sunt derivate dintr-un tip de text cunoscut drept *Textul Alexandrin* (date fiind originile sale din Egipt); acest tip de text a fost menționat de criticii textuali Westcott și Hort prin titulatura „Text Neutru”. Aceste două manus-

crise formează fundamentul Noului Testament în greacă, menționat prin sintagma „Textul Critic”, care s-a aflat într-o utilizare răspândită începând cu ultima parte a secolului al 19-lea. În anii recenți a existat o încercare de a îmbunătăți acest text prin a-l numi un text „eclectic” (însemnând că multe alte manuscrise au fost consultate în procesul de editare și dezvoltare al acestuia), însă el rămâne un text care are drept temelie aceste două manuscrise.

Probleme în Textul Critic

Acest Nou Testament în greacă este caracterizat de o serie de probleme de omitere. Versetele și pasajele care se regăsesc în scrierile Părinților Bisericii cam de prin anul 200 AD până prin anul 300 AD lipsesc din manuscrisele Textului Alexandrin care datează cam de prin anul 300 AD până prin anul 400 AD. În plus, aceste lecturi timpurii sunt găsite în manuscrise aflate în existență de pe la anul 500 AD încoace. Un exemplu este Marcu 16:9-20: acest pasaj este găsit în scrierile lui Irineu și Hippolytus din secolul al 2-lea și se găsește aproape în toate manuscrisele Evangheliei după Marcu de la anul 500 AD încoace. El lipsește din cele două manuscrise alexandrine, cel de la Sinai și cel de la Vatican.

Acesta este numai unul dintre multele exemple ale acestei probleme. Multe cuvinte, versete și pasaje sunt omise din versiunile moderne, dar ele sunt găsite în Textul Tradițional sau Bizantin al Noului Testament și, astfel, în Textus Receptus. Textul Critic diferă de Textus Receptus de 5.337 de ori, potrivit unui calcul. Manuscrisul de la Vatican omite 2.877 de cuvinte în evanghelii; manuscrisul de la Sinai omite 3.455 de cuvinte din evanghelii. Aceste probleme dintre Textus Receptus și Textul Critic sunt deosebit de importante pentru traducerea și interpretarea corectă a Noului Testament. Contrar afirmațiilor celor care sprijină Textul Critic, aceste omiteri afectează doctrina și credința vieții creștine.

Urmează să vă oferim câteva exemple de probleme doctrinare cauzate de omiterile din Textul Critic. Lista de mai jos nu este nici pe departe una exhaustivă. Textul Critic care a fost reconstruit în vremurile moderne

- omite referirea la nașterea din fecioară în Luca 2:33
- omite referirea la divinitatea lui Cristos în 1 Timotei 3:16
- omite referirea la divinitatea lui Cristos în Romani 14:10 și 12
- omite referirea la sângele lui Cristos în Coloseni 1:14

Mai mult, în Marcu 1:2 se creează o eroare; în acest pasaj, în Textul Critic, Isaia devine autorul cărții Maleahi. În multe locuri din Noul Testament numele lui Isus este omis din Textul Critic; de șaptezeci de ori este omis numele „Isus” și de douăzeci și nouă de ori este omis numele „Cristos”.¹

O altă problemă cu Textul Critic este că cele două manuscrise principale pe baza cărora este construit acest text, cel de la Sinai și cel de la Vatican, nu se armonizează în peste 3.000 de locuri, și aceasta doar în evanghelii. Astfel, textul alexandrin se prezintă pe sine ca un tip de text caracterizat în multe locuri de lecturi care nu sunt comune manuscriselor din propria tradiție. Textul Critic este caracterizat de o exprimare care în limba originală este dificilă, abruptă sau chiar imposibilă. Se pare că, indiferent cât de neobișnuită sau aberantă este lectura respectivă, ea trebuie să fi existat în autografele originale deoarece (așa cum se pretinde uneori), un scrib n-ar fi făcut niciodată o modificare care să fi fost în dezacord cu alte manuscrise; în schimb, el ar fi aplicat o modificare care ar fi făcut pasajul mai ușor de citit.

Se spun multe despre faptul că manuscrisele alexandrine sunt foarte

vechi. Aspectul acesta este adevărat, însă accentul din cadrul studierii criticii textuale n-ar trebui să fie pe vechimea unui manuscris, ci pe câte copii distanță de original este el. Un manuscris care este datat ca fiind copiat în timpul secolului al 10-lea ar fi putut fi al cincilea într-o ordine de copii care au originat din autografele originale, în vreme ce un manuscris datat ca fiind copiat în timpul secolului al 3-lea ar fi putut fi al o sutălea în ordinea copiilor. Întrucât este dificil de prezentat genealogia – familia – oricărui manuscris dat, este important de remarcat că vechimea are un caracter relativ în sensul că ai putea avea un manuscris din secolul al 3-lea care este alterat, sau un manuscris din secolul al 10-lea care este fidel.

O bună ilustrare ar fi să se presupună că, în anul 3000, s-ar găsi o copie a Bibliei în limba engleză, a cărei datare ar fi anii 1970. Să presupunem că această Biblie s-ar nimeri să fie cea mai veche Biblie rămasă, și că această Biblie s-ar nimeri să difere în sute de locuri de Biblia folosită de creștini în anul 3000. Cineva ar putea prea bine să-și imagineze cum criticii științifici cu metodologia lor ar preamări virtuțile vârstei străvechi a acestei Bibliei, designul paginilor care demonstrează calitate, grija deosebi-

tă de la nivelul formatului și hârtiei acestui volum, precum și modul în care el a fost legat, și așa mai departe. Însă argumentele lor s-ar năruți atunci când, după ce creștinii ar începe să traducă edițiile Bibliei în limbajul modern pe baza acestei cărți antice, ar descoperi că această versiune a Scripturilor este, de fapt, Traducerea Lumii Noi a martorilor lui Iehova.

Păstrare providențială

Creștinii conservatori înrădăcinați în Scriptură cred că Textul Tradițional al Noului Testament a fost păstrat în mod providențial de Dumnezeu. Dumnezeu a promis în Cuvântul Său nu doar păstrarea Cuvântului Său pentru generațiile următoare, ci și permanența Cuvântului Său, precum și că acesta va fi păstrat neatins de alterare.

- *Matei 5:18* afirmă „Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile.”
- *Isaia 59:21*: „Și iată legământul Meu, cu ei, zice Domnul: «Duhul Meu, care Se odihnește peste tine, și cuvintele Mele, pe care le-am pus în gura ta, nu se vor mai

depărta din gura ta, nici din gura copiilor tăi, nici din gura copiilor copiilor tăi, de acum și până-n veac, zice Domnul.»”

- *Ioan 10:35* spune „și Scriptura nu poate fi desființată”.

Aceste versete demonstrează că Dumnezeu nu Și-a lăsat biserica de-a lungul secolelor lipsită de o copie plină de autoritate a Cuvântului lui Dumnezeu, ci poporul lui Dumnezeu de-a lungul veacurilor a copiat și recopiat cu fidelitate exemplare ale autografelor originale. Biserica din toată lumea a folosit Textul Tradițional în toate formele sale variate, iar Dumnezeu a găsit de cuviință să sporească mulțimea de copii și a adus mântuirea multor generații prin acest proces de păstrare. Această doctrină a păstrării providențiale este enunțată succint în Mărturisirea de Credință de la Westminster, capitolul 1, paragraful VIII:

Vechiul Testament în limba ebraică (limba nativă a poporului lui Dumnezeu din vechime) și Noul Testament în limba greacă (o limbă care, la vremea scrierii lui, era cea mai cunoscută națiunilor), fiind numai-decât inspirate de Dumnezeu și, prin grija și providența Lui unică, păstrate într-o stare pură în toate veacurile,

sunt, prin urmare, autentice; astfel, în toate controversile care țin de religie, Biserica trebuie să apeleze la ele ca având cuvântul final.

Această doctrină prețioasă a păstrării providențiale a Scripturilor a fost aproape uitată de mulți erudiți textuali moderni. Mulți dintre aceștia tratează Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind doar o altă carte care poate fi supusă capriciilor și normelor schimbătoare ale metodelor științifice moderne. Multe dintre formele distructive ale criticii superioare din secolul al 19-lea au provenit dintr-o lipsă de convingere că Biblia este o carte supranaturală. Biblia poartă semnele inspirației care pot fi văzute în mod limpede de acei ochi care cred, dar care pot fi călcate de picioarele oamenilor care aleargă spre pierzare. Dar, cu toate acestea, Dumnezeu Și-a ridicat un popor care iubește și prețuiește Cuvântul Lui, care recunoaște semnele inspirației identificate de primii credincioși și care recunoaște că aceste copii transmise în decursul vremurilor reprezintă fidel ceea ce Dumnezeu a intenționat să fie folosit. Aceasta nu înseamnă că orice ediție a Noului Testament care se tipărește astăzi este perfectă, însă înseamnă că Noul Testament pe care-l avem astăzi este,

în esență, același cu cel transmis în decursul timpului prin intermediul diferitelor grupuri de credincioși care au iubit și păzit Cuvântul Lui.

În privința Vechiului Testament, forța acestei păstrări se vede prin calitatea scribilor care au copiat Vechiul Testament în ebraică. În privința Noului Testament, ea se vede prin abundența de manuscrise pe care le deținem astăzi. Aceasta a fost metoda lui Dumnezeu de a-Și păstra Cuvântul într-o stare pură. Această păstrare face ca niciun text de sorginte locală, precum cel din Alexandria, Egipt, să nu devină unul dominant. Prin influența liberalismului și a necredinței, acest proces de păstrare a fost pus la îndoială. Nu s-a dovedit niciodată că aceste câteva manuscrise alexandrine au existat vreodată în afara Alexandriei din Egipt. Mulți dintre oamenii lui Dumnezeu din jurul lumii resping Textul Critic în toate formele sale. Aplicarea practică a păstrării providențiale spune următorul lucru: credinciosul de azi trebuie să aleagă un text reconstruit recent, bazat, în esență, pe două manuscrise din secolul al 4-lea, care omit divinitatea lui Cristos în multe locuri și, potrivit estimărilor unora, lasă pe dinafară aproximativ 200 de versete (echivalentul lui 1 și 2 Petru), sau să aleagă

drept text unul pe care Dumnezeu l-a folosit de-a lungul secolelor. Oare vom folosi textul pe care Dumnezeu l-a binecuvântat și care-L onorează și-L glorifică cel mai bine pe Domnul Isus, sau nu?

Edițiile tipărite ale Noului Testament în greacă publicate în timpul anilor 1500 și 1600 au fost rezultatul muncii unor oameni care au înțeles ce înseamnă gloria lui Dumnezeu și importanța de a avea copii acurate ale Bibliei. De la lucrarea cunoscută drept Poliglotul Complutensian, la diferitele ediții ale lui Erasmus, la cele patru ediții ale lui Robert Stephens (cea mai cunoscută dintre ele fiind textul de la 1550 și care este baza pentru ceea ce se numește Interliniarul Berry sau *Noul Testament în greacă al Englezului*), la lucrarea marelui critic Theodore Beza în cele cinci ediții ale sale, la edițiile elzevirilor din 1624 și 1633 și, în final, până la lucrarea lui F. H. A. Scriver din anii 1870 și 1880, întâlnim erudiție în domeniul criticii textuale și cea mai fidelă și grijulie atitudine față de manuscrise pe care și-o poate imagina cineva. Textul Tradițional al Noului Testament a fost textul perioadei Reformei, astfel că, indiferent că a fost vorba despre lucrarea lui Erasmus sau a lui Stephens, tradu-

cerea proprie a lui Luther sau cea a moștenitorilor Reformei precum teologii de la Westminster și traducătorii Versiunii Autorizate în engleză, acest text a fost folosit într-o manieră amplă și binecuvântat într-o manieră covârșitoare de Dumnezeu.

Responsabilitatea credincioșilor de astăzi

Criticul textual J. Harold Greenlee a spus: „Astfel, critica textuală a Noului Testament este, de fapt, studierea biblică de bază, o cerință obligatorie pentru toate celelalte lucrări biblice ori teologice.”² Aceasta nu este o afirmație exagerată privitoare la importanța prezentei chestiuni. În calitate de credincioși, noi avem responsabilitatea în vremea noastră de a proclama Evanghelia, Evanghelia curată, Evanghelia nediluată. De asemenea, avem dreptul și privilegiul de a fi următorii la rând care să protejeze Cuvântul lui Dumnezeu și care să-l proclame. Fiecare creștin va decide în această privință, va decide care text este cel corect. Neîndoielnic, această decizie va fi luată, conștient sau inconștient, de fiecare credincios. Această decizie este luată atunci când credinciosul hotărăște pe care ediție a Bibliei o va folosi pentru citire și studiere; și, dacă va alege o

Ce trebuie să știe creștinul de azi despre...

traducere bazată pe manuscrise alterate care oglindesc perspectiva omiterii divinității lui Cristos, a ispășirii prin sângele Lui, a nașterii Lui din fecioară, atunci, de fapt, va fi decis să extindă această eroare spre generația următoare. Dacă, însă, creștinul de azi va alege o traducere a Cuvântului lui Dumnezeu care este făcută pe baza Textului Tradițional al Noului Testament, el va fi luat decizia de a continua să-l vadă pe Dumnezeu lucrând prin providența Lui ca să ofere Cuvântul Lui în forma sa

completă, nu doar generației actuale, ci și celor care vor urma.

Note

1 Vezi „The Great Omission”, *The Quarterly Record* (London, England: The Trinitarian Bible Society, no. 524, July-September 1993).

2 J. Harold Greenlee, *Introduction to New Testament Textual Criticism* (Grand Rapids, MI, USA: William B. Eerdmans Publishing Co., 1964), p. 17.

O bibliografie în sprijinul Textului Tradițional al Noului Testament

“The Ancient Manuscripts of the New Testament”, *Quarterly Record* London, England: The Trinitarian Bible Society, no. 510, January-March 1990.

Anderson, G. W. and D. E. *A Textual Key to the New Testament*. London, England: The Trinitarian Bible Society, 1992.

The Authenticity of the Last Twelve Verses of the Gospel according to Mark demonstrated by the evidence of the ancient manuscripts, Article No. 16. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

The Authorised Version: What today's

Christian needs to know about the AV, Article no. 75. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Burgon, John William. *The Causes of Corruption of the Traditional Text of the Holy Gospels*. London: George Bell and Sons, 1896.

_____. *The Last Twelve Verses of the Gospel According to S. Mark*. Oxford: J. Parker and Co., 1871.

_____. *The Revision Revised*. Fort Worth, TX, USA: A. G. Hobbs Publications, 1983.

_____. *The Traditional Text of the*

Holy Gospels. London: George Bell and Sons, 1896.

Clark, Gordon H. *Logical Criticisms of Textual Criticism*. Jefferson, MD, USA: The Trinity Foundation, 1986.

Dabney, Robert L. "The Doctrinal Various Readings of the New Testament Greek", *Discussions of Robert Lewis Dabney*, vol. 1. Carlisle, PA, USA: The Banner of Truth Trust, 1967.

_____. "The Revised Version of the New Testament", *Discussions of Robert Lewis Dabney*, vol. 1. Carlisle, PA, USA: The Banner of Truth Trust, 1967.

The English Bible: Its Origin, Preservation and Blessing, Article no. 101. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Fuller, David Otis. *Counterfeit or Genuine*. Grand Rapids, MI, USA: Grand Rapids International Publications, 1978.

_____. *True or False*. Grand Rapids, MI, USA: Grand Rapids International Publications, 1983.

_____. *Which Bible?* Grand Rapids, MI, USA: Grand Rapids International Publications, 1970.

God was Manifest in the Flesh, Article

No. 103. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Hills, Edward Freer. *The King James Version Defended*. Des Moines, IO, USA: The Christian Research Press, 1984.

The New International Version: What today's Christian needs to know about the NIV, Article no. 74. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

The New Testament, The Greek Text Underlying the English Authorised Version of 1611 (Textus Receptus). London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Pickering, Wilbur N. *The Identity of the New Testament Text*. Nashville, TN, USA: Thomas Nelson Publishers, 1977.

Scrivener, F. H. A. *The Authorised Edition of the English Bible (1611): Its Subsequent Reprints and Modern Representatives*. Cambridge, England: The University Press, 1884.

_____. *A Plain Introduction to the Criticism of the New Testament for the Use of Biblical Students*, third edition. Cambridge, England: Deighton, Bell and Co., 1883.

Sturz, Harry A. *The Byzantine Text-Type and New Testament Textual Criticism*. Nashville, TN, USA: Thomas Nelson Publishers, 1984.

Ce trebuie să știe creștinul de azi despre...

van Bruggen, Jakob. *The Ancient Text of the New Testament*. Winnipeg, Ont., Canada: Premier, 1976.

_____. *The Future of the Bible*. Nashville, TN, USA: Thomas Nelson Publishers, 1978.

What is Wrong With the Modern Versions of the Holy Scriptures? Article No. 41. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Why 1 John 5 vs. 7-8 is in the Bible,

Article No. 102. London, England: The Trinitarian Bible Society, 1993.

Wisse, Frederik, *The Profile Method for Classifying and Evaluating Manuscript Evidence*. Grand Rapids, MI, USA: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1982.

The Word of God Among All Nations: An Introduction to the Society's Principles. London, England: The Trinitarian Bible Society, n.d.

Scopurile Societății

- Să publice și să distribuie în lumea întreagă, în mai multe limbi, Sfintele Scripturi.
- Să promoveze traduceri ale Bibliei care sunt precise și demne de încredere, conforme cu *Textul Masoretic* ebraic al Vechiului Testament și cu *Textul Receptus* grecesc al Noului Testament pe care se bazează Versiunea Autorizată în limba engleză.
- Să fie un instrument prin care să ducă, prin Evanghelia lui Cristos, lumină și viață celor care sunt pierduți în păcat și în întunericul necredinței și al religiilor false.
- Să susțină doctrinele creștinismului reformat, mărturisind despre divinitatea egală și eternă a lui Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt, Un Singur Dumnezeu în trei Persoane.
- Să susțină că Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu inspirat și fără greșală.
- Pentru Gloria lui Dumnezeu și lărgirea Împărăției Sale prin răspândirea versiunilor protestante sau nealterate ale Cuvântului lui Dumnezeu.

Pentru literatură introductivă și catalog, scrieți Societății la adresa menționată.

Trinitarian Bible Society

William Tyndale House, 29 Deer Park Road
London SW19 3NN, England

email: contact@tbsbibles.org

www.tbsbibles.org

Tradusă și distribuită
în România de:

www.faclia.ro

Product Code: RONA104

ISBN 978 1 86228 469 2

9 781862 284692